

**ПАВЛОДАР ОБЛЫСЫ
ҚОРШАҒАН ОРТА ЖАЙ КҮЙІ
ЖӨНІНДЕГІ АҚПАРАТТЫҚ БЮЛЛЕТЕНІ**

Желтоқсан
2023

**Қазақстан Республикасы
Экология және табиғи ресурстар
министрлігі "Қазгидромет" РМҚ
Павлодар облысы бойынша филиалы**

	МАЗМҰНЫ	Стр.
	Алғы сөз	3
1	Атмосфералық ауаның ластануының негізгі көздері	4
2	Атмосфералық ауаның сапасы	4
3	Жер үсті суларының жағдайы	10
4	Атмосфералық жауын-шашын	10
5	Радиациялық жағдай	11
	1 Қосымша	12
	2 Қосымша	13
	3 Қосымша	14
	4 Қосымша	14
	5 Қосымша	15
	6 Қосымша	15
	7 Қосымша	16

Алғы сөз

Ақпараттық бюллетень «Қазгидромет» РМК мамандандырылған бөлімшелері ұлттық гидрометеорологиялық қызметтің бақылау желісіндегі қоршаған ортаның жай-күйін бақылау бойынша жүргізген жұмыс нәтижелері бойынша дайындалған. Бюллетень мемлекеттік органдарды, жұртшылықты және тұрғындарды Павлодар облысының аумағындағы қоршаған ортаның жай-күйі туралы хабарлауға арналған және Қазақстан Республикасында қоршаған ортаны қорғау саласындағы іс-шаралардың тиімділігін одан әрі бағалау үшін қажет ластану деңгейінің үздіксіз өзгеру тенденциясын ескерту.

Павлодар облысының атмосфералық ауаның сапасын бағалау

1. Атмосфералық ауаның ластануының негізгі көздері.

"ҚР экология, геология және табиғи ресурстар министрлігі Экологиялық реттеу және бақылау комитетінің Павлодар облысының экология департаменті"РММ деректеріне сәйкес:

Павлодар қаласындағы 1 санаттағы объектілердің нақты эмиссиялары 182,932 мың тоннаны құрайды.

Екібастұз қаласындағы 1 санаттағы объектілердің нақты эмиссиялары 322,046 мың тоннаны құрайды.

Ақсу қаласындағы 1 санаттағы объектілердің нақты эмиссиялары 189,6 мың тоннаны құрайды.

"Павлодар облысының жер қойнауын пайдалану, қоршаған орта және су ресурстары басқармасы" ММ деректеріне сәйкес:

Павлодар қаласы бойынша II және III санаттағы объектілердің стационарлық көздерінен ластаушы заттардың нақты шығарындылары 9,851 мың тоннаны құрайды.

Екібастұз қаласы бойынша II және III санаттағы объектілердің стационарлық көздерінен ластаушы заттардың нақты шығарындылары 1,257 мың тоннаны құрайды.

Ақсу қаласы бойынша II және III санаттағы объектілердің стационарлық көздерінен ластаушы заттардың нақты шығарындылары 0,272 мың тоннаны құрайды.

Павлодар облысында жеңіл автомобильдердің болуы-162 590 мың бірлікті құрайды.

2. Павлодар қаласының атмосфералық ауаның сапасын бақылау.

Павлодар аумағындағы атмосфералық ауаның жай-күйін бақылау 7 бақылау бекетінде, оның ішінде қолмен сынама алудың 2 бекетінде 5 автоматты станцияда жүргізіледі. (1-қосымша,1-сур.)

Жалпы қала үшін 10-ке дейін көрсеткіштер анықталады: 1) өлшенген бөлшектер (шаң); 2) күкірт диоксиді; 3) көміртегі оксиді; 4) азот диоксиді; 5) азот оксиді, б) озон (жер деңгейі); 7) күкіртті сутегі; 8) фенол; 9) хлор; 10) хлорсутегі.

1-кестеде бақылау бекеттерінің орналасуы және әр бекетте анықталатын көрсеткіштер тізімі туралы ақпарат келтірілген.

1 кесте

Бақылау бекеттерінің орналасу орны мен анықталатын қоспалары

Бекет нөмірі	Сынама мерзімі	Бақылау жүргізу	Бекет мекен-жайы	Анықталатын қоспалар
1	тәулігіне 3 рет	қол күшімен алынған сынама (дискретті әдіс)	Камзин мен Нұрмағамбетов көшелерінің қиылысы	қалқыма бөлшектер (шаң), күкірт диоксиді, көміртегі оксиді, азот диоксиді және оксиді, күкіртті сутегі, фенол, хлор, хлорлы сутегі.
2			Айманов	

			көшесі, 26	
3	әр 20 минут сайын	үзіліссіз режимде	Ломов көшесі	күкірт диоксиді, көміртегі оксиді, күкіртті сутегі.
4			Қазправда көшесі	күкірт диоксиді, көміртегі оксиді, азот диоксиді және оксиді, күкіртті сутегі.
5			Естай көшесі, 54	күкірт диоксиді, көміртегі оксиді, күкіртті сутегі, озон (жербеті).
6			Затон көшесі,39	күкірт диоксиді, көміртегі оксиді, күкіртті сутегі, озон (жербеті).
7			Торайғыров-Дүйсенов көшесі	күкірт диоксиді, көміртегі оксиді, азот диоксиді және оксиді, күкіртті сутегі.

2023 жылдың желтоқсан айында Павлодар қаласында атмосфералық ауа сапасына жүргізілген мониторингтің нәтижелері.

Павлодар қаласының бақылау желісінің мәліметтері бойынша атмосфералық ауаның ластану көтеренкі деңгейі деп бағаланды, СИ=2,4 (көтеренкі деңгейі) және ЕЖҚ=1% (көтеренкі деңгейі) көміртегі оксиді бойынша № 7 бекет аумағында (Торайғыров-Дүйсенов көшесі) мәндерімен анықталды.

Максималды бір-реттік шоғырлар бойынша: көміртегі оксиді–2,4 ШЖШ_{м.б.}, азот оксиді–1,1 ШЖШ_{м.б.}, басқа ластанушы заттардың шоғырлары ШЖШ-дан аспады.

Экстремальды жоғары және жоғары ластану (ЭЖЛ және ЖЛ): ЖЛ (ШЖШ-10 көбірек) және ЭЖЛ (ШЖШ-50 көбірек) байқалмады.

Нақты мағынада , сондай-ақ сапа стандарттарынан асып кетудің қызаруы және асып кету жағдайларының саны 2–кестеде көрсетілген.

2 кесте

Атмосфералық ауаның ластану сипаттамасы

Қоспа	Орташа шоғыр (Q _{орт.})		Еңжоғарғы бірреттік шоғыр (Q _{м.б.})		НП	ШЖШ арту жағдайларының саны		
	мг/м ³	ШЖШ _{орт.} асу-еселігі	мг/м ³	ШЖШ _{м.б.} асу-еселігі	%	>ШЖШ	>5	>10
							ШЖШ	ШЖШ
оның ішінде								
Павлодар қ.								
Қалқыма бөлшектер (шаң)	0,07	0,47	0,20	0,40	0,00			
Күкірт диоксиді	0,005	0,10	0,16	0,32	0,00			
Көміртегі оксиді	0,39	0,13	12,20	2,44	1,08	41		
Азот диоксиді	0,02	0,40	0,17	0,87	0,00			
Азот оксиді	0,013	0,21	0,43	1,07	0,04	1		
Озон (жербеті)	0,003	0,09	0,02	0,16	0,00			
Күкіртті сутегі	0,0012	-	0,003	0,33	0,00			
Фенол	0,001	0,28	0,004	0,40	0,00			

Хлор	0,002	0,07	0,02	0,20	0,00			
Хлорлы сутегі	0,05	0,46	0,14	0,70	0,00			

Қорытынды:

Соңғы бес жылда желтоқсан айында ауаның ластану деңгейі келесідей өзгерді:

Кестеден көріп отырғанымыздай, соңғы бес жылда желтоқсан айында ластану деңгейі жоғары болып қала береді. 2022 жылғы желтоқсанмен салыстырғанда Павлодар қаласының ауа сапасы шамалы өзгерді.

Максималды бір реттік ШРК-дан асып кетудің ең көп саны көміртегі оксиді бойынша байқалды (41).

Метеорологиялық шарттары:

2023 жылғы желтоқсанда Павлодар қаласында ауа райы 2-5 м/с-тан орташа 9-14 м/с-қа дейін байқалды, екпіні 21 м/с-қа жетті, атмосфералық ауа температурасы +4,0 °С -30,0 °С-қа дейін ауытқыды. Тұман мен тұман күндері атап өтілді. Жауын-шашын жаңбыр мен қар түрінде 0,0-ден 12,4 мм-ге дейін байқалды.

Ауа-райының 2023 жылғы желтоқсанда Ауаның ластануының қалыптасуына әсері белгіленбеген, НМУ-мен (қолайсыз метеожағдайлармен) күндер тіркелмеген.

2.1 Екібастұз қаласындағы атмосфералық ауа сапасын бақылау.

Екібастұз аумағындағы атмосфералық ауаның жай-күйін бақылау 2 бақылау бекетінде жүргізіледі, оның ішінде қолмен сынама алудың 1 бекеті және 1 автоматты станция (1-қосымша, 2-сур.). Жалпы қала үшін 5-ға дейін индикаторлар анықталады: 1) өлшенген бөлшектер (шаң); 2) күкірт диоксиді; 3) көміртегі оксиді; 4) азот диоксиді; 5) азот оксиді.

3-кестеде бақылау бекетінің орналасуы және әр бекетте анықталатын көрсеткіштер тізімі туралы ақпарат келтірілген.

Бақылау бекеттерінің орналасу орны мен анықталатын қоспалар

Бекет нөмірі	Сынама мерзімі	Бекет мекен-жайы	Анықталатын қоспалар
2	Қолкүшімен алынған сынама (дискреттіәдіс) тәулігіне 3 рет	8 ш-а, Беркембаев және Сәтбаев көшелері	Қалқыма бөлшектер (шаң), күкірт диоксиді, көміртегі оксиді, азот диоксиді.
1	Үзіліссіз режимдеәр 20 минут сайын	Мәшқұр Жүсіп көшесі, 118/1	күкірт диоксиді, көміртегі оксиді, азот диоксиді және оксиді.

2023 жылғы желтоқсан айында Екібастұз қаласындағы ауа сапасын бақылау нәтижелері.

Екібастұз қаласының бақылау желісінің мәліметтері бойынша атмосфералық ауаның ластану төмен деңгейі деп бағаланды, СИ=0,9 (төмен деңгейі) және ЕЖҚ=0% (төмен деңгейі).

Максималды бір реттік ШЖШ-дан асып кету байқалмады.

Экстремальды жоғары және жоғары ластану (ЭЖЛ және ЖЛ): ЖЛ (ШЖШ-10 көбірек) және ЭЖЛ (ШЖШ-50 көбірек) байқалмады.

Нақты мағынада, сондай-ақ сапа стандарттарынан асып кетудің қызаруы және асып кету жағдайларының саны 4 –кестеде көрсетілген.

Атмосфералық ауаның ластану сипаттамасы

Қоспа	Орташа шоғыр (Q _{о.т.})		Еңжоғарғы бірреттік шоғыр (Q _{м.б.})		НП	ШЖШ арту жағдайларының саны		
	мг/м ³	ШЖШ _{о.т.} асу-еселігі	мг/м ³	ШЖШ _{м.б.} асу-еселігі	%	>ШЖШ	>5	>10
							ШЖШ	ШЖШ
Екібастұз қ.								
Қалқыма бөлшектер (шаң)	0,08	0,51	0,20	0,40	0,00			
Күкірт диоксиді	0,005	0,10	0,04	0,09	0,00			
Көміртегі оксиді	0,31	0,10	3,92	0,78	0,00			
Азот диоксиді	0,01	0,30	0,19	0,95	0,00			
Азот оксиді	0,006	0,10	0,23	0,57	0,00			

Қорытынды:

Соңғы бес жылда желтоқсан айында ауаның ластану деңгейі келесідей өзгерді:

Кестеден көріп отырғанымыздай, соңғы бес жылда желтоқсан айында ластану деңгейі төмен болып қала береді. 2022 жылғы желтоқсанмен салыстырғанда Екібастұз қаласының ауа сапасы шамалы өзгерді.

Метеорологиялық жағдайлар:

2023 жылғы желтоқсанда Екібастұз қаласында ауа-райы 2-5 м/с-тан орташа 9-14 м/с-қа дейін байқалды, екпіні 25 м/с-қа жетті. Тұман мен тұман күндері атап өтілді. Жауын-шашын жаңбыр мен қар түрінде 0,0-ден 5,6 мм-ге дейін байқалды.

2.2 Ақсу қаласындағы атмосфералық ауа сапасын бақылау.

Ақсуаумағындағы атмосфералық ауаның жай-күйін бақылау 1 стационарлық бекетінде жүргізіледі, (автоматты станция) (1-қосымша, 3-сур.). Жалпы қала үшін 4-ке дейін көрсеткіштер анықталады: 1) күкірт диоксиді; 2) көміртегі оксиді; 3) азот диоксиді; 4) азот оксиді.

5-кестеде бақылау бекетінің орналасуы және әр бекетте анықталатын көрсеткіштер тізімі туралы ақпарат келтірілген.

5 кесте

Бақылау бекеттерінің орналасу орны мен анықталатын қоспала

Бекет нөмірі	Сынама мерзімі	Бекет мекен-жайы	Анықталатын қоспалар
1	Үзіліссіз режимде әр 20 минут сайын	Әуезов көшесі, 4 «Г»	диоксиді, көміртегі оксиді, азот диоксиді және оксиді.

2023 жылғы желтоқсан айында Ақсу қаласындағы ауа сапасын бақылау нәтижелері.

Ақсу қаласының бақылау желісінің мәліметтері бойынша атмосфералық ауаның ластану **төмен** деңгейі деп бағаланды, СИ=0,4 (төмен деңгейі) және ЕЖҚ=0% (төмен деңгейі).

Максималды бір реттік ШЖШ-дан асып кету байқалмады.

Экстремальды жоғары және жоғары ластану (ЭЖЛ және ЖЛ): ЖЛ (ШЖШ-10 көбірек) және ЭЖЛ (ШЖШ-50 көбірек) байқалмады.

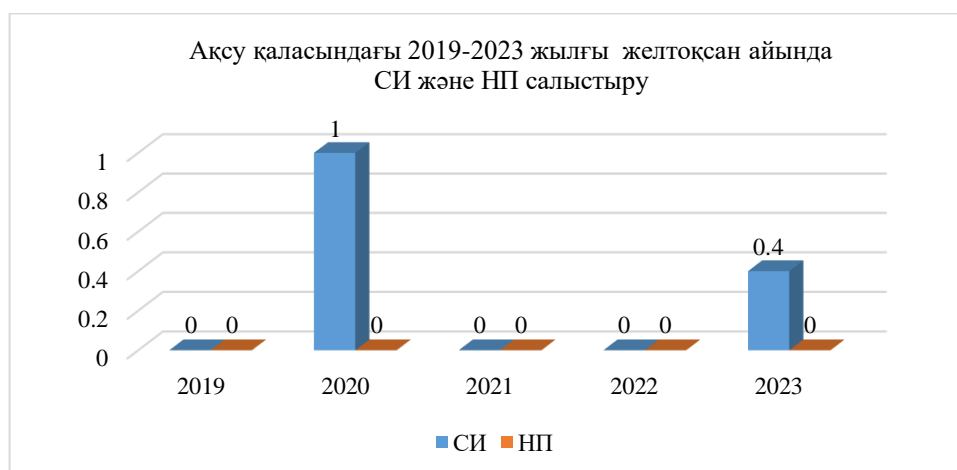
Нақты мағынада, сондай-ақ сапа стандарттарынан асып кетудің қызаруы және асып кету жағдайларының саны 6 –кестеде көрсетілген.

Атмосфералық ауаның ластану сипаттамасы

Қоспа	Орташашоғыр (Q _{о.т.})		Еңжоғарғыбірреттікшоғыр (Q _{м.б.})		НП	ШЖШ арту жағдайларының саны		
	мг/м ³	ШЖШ _{о.т.} асу-еселігі	мг/м ³	ШЖШ _{м.б.} асу-еселігі	%	>ШЖШ	>5 ШЖШ	>10 ШЖШ
Ақсу қ.								
Күкірт диоксиді	0,004	0,08	0,01	0,02	0,00			
Көміртегі оксиді	0,20	0,07	2,05	0,41	0,00			
Азот диоксиді	0,01	0,32	0,07	0,34	0,00			
Азот оксиді	0,004	0,07	0,04	0,10	0,00			

Қорытынды:

Соңғы бес жылда желтоқсан айында ауаның ластану деңгейі келесідей өзгерді:

Кестеден көріп отырғанымыздай, соңғы бес жылда желтоқсан айында ластану деңгейі төмен болып қала береді. 2022 жылдың желтоқсанымен салыстырғанда Ақсу қаласының ауа сапасы шамалы өзгерді.

Метеорологиялық шарттары:

2023 жылдың желтоқсанында Ақсу қаласында ауа-райы 2-5 м/с-тан орташа 9-14 м/с-қа дейін байқалды, екпіні 18 м/с-қа жетті. Тұман мен тұман күндері атап өтілді. Жауын-шашын жаңбыр мен қар түрінде 0,0-ден 4,7 мм-ге дейін байқалды.

3. Павлодар облысы аумағындағы жер үсті сулар сапасының мониторингі

Павлодар облысы аумағында жер үсті суларының сапасына бақылау 2 су объектісінің (Ертіс, Усолка өзендері) 10 тұстамасында жүргізілді.

Жер үсті суларын зерттеу кезінде су сынамаларында су сапасының 47 физикалық және химиялық көрсеткіштері анықталады: температура, қалқыма

заттар, түсі, мөлдірлігі, сутегі көрсеткіші (рН), еріген оттегі, ОБТ5, ОХТ, құрамында тұз бар негізгі иондар, биогенді элементтер, органикалық заттар (мұнай өнімдері, фенолдар), ауыр металдар.

Павлодар облысы аумағындағы жер үсті сулар сапасының мониторинг нәтижелері.

Қазақстан Республикасының су объектілерінің су сапасын бағалауға арналған негізгі нормативтік құжаттар «Су объектілерінде судың сапасын жіктеудің бірыңғай жүйесі» (бұдан әрі - Бірыңғай жіктеме) болып табылады.

Су объектілерінің су сапасы Бірыңғай жіктеме бойынша келесідей бағаланады:

Су объектісінің атауы	Су сапасының класы		Көрсеткіштер	Өлш. бірл.	Концентрация
	2022 ж. желтоқсан айы	2023 ж. желтоқсан айы			
Ертіс өзені	1 клас*	1 клас*			
Усолка өзені	1 клас*	1 клас*			

*- 1 клас су «су ең жақсы сапада»

Кестеден көріп отырғанымыздай, 2022 жылғы желтоқсан айымен салыстырғанда Ертіс, Усолка өзендерінің жер үсті суларының сапасы өзгерген жоқ. Су сапасы ең жақсы сападағы класқа жатады.

Су объектілерінің тұстамалар шегіндегі су сапасы бойынша ақпарат 2-қосымшада көрсетілген.

Жоғары (ЖЛ) және экстремалды жоғары ластану (ЭЖЛ) жағдайлары:

2023 жылдың желтоқсан айында облыс аумағында жоғары ластану (ЖЛ) және экстремалды жоғары ластану (ЭЖЛ) жағдайлары анықталмады.

4. Павлодар облысының аумағындағы атмосфералық жауын-шашынның химиялық құрамы

Атмосфералық жауын-шашынның химиялық құрамына бақылау 3 метеостанцияларда (Ертіс, Павлодар, Екібастұз) алынған жаңбыр суына сынама алумен (4-сурет) жүргізілді.

Жауын-шашын құрамында барлық анықталатын заттардың шоғырлары шекті рұқсат етілген шоғырлардан (ШЖШ) аспады.

Жауын-шашын сынамаларында гидрокарбонаттар 32,52%, сульфаттар 25,99%, хлоридтер 8,61%, кальций иондары 14,39%, натрий иондары 6,41%, магний иондары 2,77%, калий иондары 4,28% басым болды.

Ең үлкен жалпы минерализация Екібастұз МС–40,08 мг/л, ең азы Павлодар МС–30,7 мг/л белгіленді.

Атмосфералық жауын-шашынның үлесті электрөткізгіштігі 53,8 мкСм/см-ден (Ертіс МС) 66,3 мкСм/см (Екібастұз МС) дейінгі шекте болды.

Жауын-шашынның қышқылдығы 6,05 (Павлодар МС) 6,36 дейін (Ертіс МС).

5. Радиациялық жағдай

Жергілікті жердегі гамма сәулелену деңгейін бақылау күн сайын 7 метеорологиялық станцияда (Ақтоғай, Баянауыл, Ертіс, Павлодар, Шарбақты, Екібастұз, Көктөбе) (4-қосымша, 5-сурет).

Облыстың елді-мекендері бойынша атмосфералық ауа қабатының жерге жақын қабатындағы радиациялық гамма-фонның орташа мәні 0,03-0,22 мкЗв/сағ. аралығында болды(мөлшері - 0,57 мкЗв/ч. дейін).

Атмосфераның жерге жақын қабатында радиоактивтердің түсу тығыздығына бақылау Павлодар облысының аумағында 3 метеорологиялық станцияларда (Ертіс, Павлодар, Екібастұз) ауа сынамасын горизонтальді планшеттер алу жолымен жүзеге асырылды (4-қосымша, 5-сурет). Барлық стансада бес тәуліктік сынама жүргізілді.

Облыс аумағында атмосфераның жерге жақын қабатында орта тәуліктік радиоактивтердің түсу тығыздығы 1,6–2,4 Бк/м² аралығында болды. Облыс бойынша радиоактивті түсулердің орташа тығыздығы 1,8 Бк/м², бұл шекті жол берілетін деңгейінен аспады.

3-сурет. Ақсуқаласының атмосфералық ауластануын бақылау стационарлық желісінің орнала суызбасы.

2-қосымша

Павлодар облысы аумағындағы жер үсті су сапасының тұстамалар бойынша ақпараты

Су объектісі және тұстама	Физика-химиялық көрсеткіштер бойынша сипаттама	
Ертіс өзені	су температурасы 0,1 - 5,0 °С , сутегі көрсеткіші 7,70 – 8,00, суда еріген оттегі концентрациясы 12,20 – 14,08 мг/дм ³ , ОБТ ₅ 1,57 - 1,78 мг/дм ³ , түсі 14 градус, иісі 0 балл құрады, мөлдірлігі 26 - 30 см.	
Майский а., Майский ауданы, Павлодар облысы (Майский а. ішінде).	2 клас	Нитриттер – 0,11 мг/дм ³ Нитриттің нақты концентрациясы фондық концентрациядан асып түседі.
Ақсу қ (Ақсу қ ішінде; 3,0 км МАЭС ағынды сулар шығарымынан жоғары).	1 клас	
Ақсу қ., (Ақсу қ ішінде; МАЭС ағынды сулар шығарылымына 0,8 км төмен).	1 клас	
Павлодар қ., Павлодар қ 22 км жоғары; Кенжекөл ауылынан оңтүстікке қарай 5 км.	1 клас	
Павлодар қ., қала ішінде, құтқару станциясының ауданында.	2 клас	Нитриттер – 0,11 мг/дм ³ Нитриттің нақты концентрациясы фондық концентрациядан асып түседі.
Павлодар қ. (Павлодар қ ішінде; «Павлодар-Водоканал» ЖШС ағынды сулар шығарымынан 1 км жоғары).	1 клас	
Павлодар қ (Павлодар қ 1 км төмен; «Павлодар-Водоканал» ЖШС ағынды суларынан 0,5 км төмен).	2 клас	Нитриттер – 0,12 мг/дм ³ Нитриттің нақты концентрациясы фондық концентрациядан асып түседі.
Мичурин а., Павлодар ауданы (Мичурин а. ішінде)	1 клас	
Прииртышск а. (Прииртышск а. ішінде; су бекетінің жарма есігінде).	2 клас	Нитриттер – 0,12 мг/дм ³ . Нитриттің нақты концентрациясы фондық концентрациядан асып түседі.

Усолка өзені	су температурасы 0,1 °С, сутегі көрсеткіші 7,88, суда еріген оттегі концентрациясы 13,67 мг/дм ³ , ОБТ ₅ 1,74 мг/дм ³ , мөлдірлігі 27см	
Павлодар қ. (қала ішінде)	1 клас	

3-қосымша

4-сурет Павлодар облысы аумағындағы атмосфералық жауын-шашын мен қар жамылғысын бақылау метеостансаларының орналасу сызбасы

4-қосымша

5-сурет. Павлодар облысының аумағында радиациялық фонды бақылайтын метеорологиялық станциялар орналасқан жерлердің картасы

**Су пайдаланудың санаттары (түрлері) бойынша суды пайдалану
сыныптарын саралау**

Суды пайдалану санаты (түрі)	Тазарту мақсаты/түрі	Суды пайдалану сыныптары				
		1- сынып	2- сынып	3- сынып	4- сынып	5- сынып
Балық шаруашылығы	Албыртбалық	+	+	-	-	-
	Тұқыбалық	+	+	+	-	-
Шаруашылық- ауызсуменжабдықтау	Қарапайым су дайындау	+	+	-	-	-
	Дағдылы су дайындау	+	+	+	-	-
	Қарқынды су дайындау	+	+	+	+	-
Рекреация		+	+	+	-	-
Суару	Дайындықсыз	+	+	+	+	-
	Картадатұнбалау	+	+	+	+	+
Өнеркәсіптік:						
технологиялық мақсатта, салқындату үрдісі		+	+	+	+	-
гидроэнергетика		+	+	+	+	+
пайдалы қазбаларды өндіру		+	+	+	+	+
су көлігі		+	+	+	+	+

Су объектілерінде су сапасын жіктеудің бірыңғай жүйесі (ҚР АШМ СРК 09.11.2016 жылғы №151 бұйрығы)

6-қосымша

Анықтамалық бөлім Елді-мекен ауасындағы ластаушы заттардың шекті жол берілген шоғырлары (ШЖШ)

Қоспаның атауы	ШЖШ мәні, мг/м ³		Қауіптілік классы
	максималды бір ретгі	орта-тәуліктік	
Азот диоксиді	0,2	0,04	2
Азотоксиді	0,4	0,06	3
Аммиак	0,2	0,04	4
Бенз/а/пирен	-	0,1 мкг/100 м ³	1
Бензол	0,3	0,1	2
Бериллий	0,09	0,00001	1
Қалқыма заттар (бөлшектер)	0,5	0,15	3
PM 10 қалқыма бөлшектері	0,3	0,06	
PM 2,5 қалқыма бөлшектері	0,16	0,035	

Хлорлы сутек	0,2	0,1	2
Кадмий	-	0,0003	1
Кобальт	-	0,001	2
Марганец	0,01	0,001	2
Мыс	-	0,002	2
Күшала	-	0,0003	2
Озон	0,16	0,03	1
Қорғасын	0,001	0,0003	1
Күкірт диоксиді	0,5	0,05	3
Күкірт қышқылы	0,3	0,1	2
Күкіртті сутек	0,008	-	2
Көміртегі оксиді	5,0	3	4
Фенол	0,01	0,003	2
Формальдегид	0,05	0,01	2
Фторлы сутек	0,02	0,005	2
Хлор	0,1	0,03	2
Хром (VI)	-	0,0015	1
Мырыш	-	0,05	3

«Қалалық және ауылдық елді-мекендердегі атмосфералық ауаға қойылатын гигиеналық нормативтер»
(2022 жылғы 02 тамыздағы № КР ДСМ-70)

Атмосфераның ластану индексінің деңгейін бағалау

Деңгейі		Атмосфераның ластану көрсеткіштері	Бір жылға бағалау
градациялар	атмосфераның ластану		
I	Төмен	СИ	0-1
		ЕЖҚ, %	0
		АЛИ	0-4
II	Көтеріңкі	СИ	2-4
		ЕЖҚ, %	1-19
		АЛИ	5-6
III	Жоғары	СИ	5-10
		ЕЖҚ, %	20-49
		АЛИ	7-13
IV	Өте жоғары	СИ	>10
		ЕЖҚ, %	>50
		АЛИ	≥14

Мемлекеттік органдарды тұрғындар қоғамдастығын ақпараттандыру үшін қалалардың атмосфера ластануының жай-күйі жөніндегі құжат 52.04.667–2005 БҚ, Әзірлеуге, салуға, баяндауға және мазмұндауға қойылатын жалпы талаптар.

7-қосымша

Радиациялық қауіпсіздік нормативі*

Нормаланатын шамалар	Мөлшерлер шегі
Тиімді доза	Халық
	Кезкелген кезекті 5 жыл үшін жылына орташа 1 мЗв, бірақ жылына 5 мЗв артық емес

*«Радиациялық қауіпсіздікті қамтамасыз етуге санитариялық-эпидемиологиялық талаптар»

«ҚАЗГИДРОМЕТ» РМК ПАВЛОДАР ОБЛЫСЫ БОЙЫНША ФИЛИАЛЫ

МЕКЕН ЖАЙЫ:

**ПАВЛОДАР ҚАЛАСЫ
ЕСТАЙ КӨШЕСІ, 54
ТЕЛ. 8-(7182)-30-08-44**

E MAIL: INFO_PVD@METEO.KZ